

“Çocukların Gözünden Adalar” Katılımcı Atölye Programı Raporu

Giriş

İstanbul Büyükşehir Belediyesi İmar ve Şehircilik Daire Başkanlığı, Şehir Planlama Müdürlüğü tarafından 2019 yılı Ekim ayı itibarıyla katılımcı ve şeffaf bir planlama anlayışıyla başlatılan Adalar İlçesi 1/5000 ölçekli Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı, kapsamında çocukların bilişsel fiziksel ve pedagojik ihtiyaçlarına uygun yöntemler ile katılım sürecine dahil edilmeleri amacı ile Büyük Ada, Heybeli Ada, Kınalı Ada ve Burgaz Ada'da olmak üzere açık çağrıya dönüş yapan çocuklar ile katılım atölyeleri gerçekleştirilmiştir.

Çocukların gözünden Adalar programı kapsamında hedef kitle 7-11 yaş aralığındaki çocuklar olarak belirlenmiştir. Atölye çalışması bu yaş aralığındaki 28 katılımcıya ek olarak 5 ve 17 yaşlarında iki katılımcının da katkılarıyla toplam 30 çocukla gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların 15 tanesi erkek, 15 tanesi kız çocuklarından oluşmaktadır.

Yaş aralığının beceri ve ihtiyaçlarına istinaden atölye 3 ana aşamaya bölünmüş ve 3 farklı metot kullanılmıştır. Birinci bölüm, duysal elementlerle desteklenen bir tartışma olarak kurgulanmıştır. İkinci bölüm tanımlı görev, üçüncü bölüm ise serbest ifade biçimleri üzerine kurgulanmıştır.

Atölye programının özeti:

- Tanışma
- Tartışma
- Tanımlı görevi yerine getirme
- Serbest çizim/maket/yazı çalışması
- Sonuç ve değerlendirme

İki saat süren atölye çalışmasının bir saati tanışma ve tartışma bölümlerine; geri kalan bir saati maket tasarımı ve değerlendirmeye ayrılmıştır.

Yapılan çocuk atölyelerinde,

- Çocukların gündelik yaşamlarına dahil olarak mekanlarıyla kurdukları ilişkiyi anlamak, derinleştirmek ve görünür kılmak,
- Yaratıcılıklarını destekleyerek mekansal kullanım ifadelerini güçlendirmek,
- Mekanı müdahil olunabilir, kolektif bir alan olarak algılamaları, geleceğin aktif vatandaşları olabilmeleri adına kendilerini mekan üzerine karar alabilen bireyler olarak görmelerini sağlamak,
- Sosyal aktivitelerini güçlendirecek sağlıklı ve güvenli ortamlar yaratmak hedeflenmiştir.

Bu rapor her bir ada için çocuklardan gelen öneri ve talepleri sunmaktadır.

Kınalıada Çocukların Gözünden Adalar Atölyesi

Çocukların Gözünden Kınalı Ada Çocuk Katılım Atölyesi 28.08.2020 tarihinde 4 kız 1 erkek olmak üzere 5 çocuğun katılımı gerçekleştirilmiştir.

Katılımcılarla bir oyun çemberi oluşturularak atölyenin amacı açıklanmıştır. Tanışma boyunca ilgili sorular sorulmuştur.

Mevcut Durum,

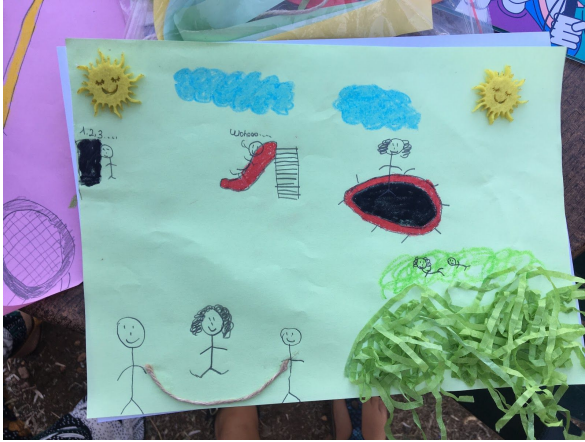
Gerçekleşen etkinlikte tanışma çemberinden sonra küçük vatandaşlarımıza kente dair gözlemleri soruldu. Çocukların kente dair gözlemlerinde öne çıkan noktalar, tarihi yapıların korunması, oyun parklarının –küçükler için yapılmış oyuncaklarının-tekdüzeliği, sokakta kalan, barınma ihtiyacını karşılayamayan sokak hayvanlarının varlığı, orman yangınları, kumsal alanların eksikliği, eğlence alanlarının eksikliği, çöp kutularının bakımsızlığı, büyük yaş grubu çocuklara uygun alanların olmaması, hastane, doktor eksikliği ve ulaşım sıkıntıları oldu.

- Çocuklar tarihi alanları deneyimlemek ile ilgili sıkıntılar yaşadıklarını özellikle belirtmişlerdir. Manastırın bakımsızlığı ve çocukların gezmesine olanak sağlayacak şekilde düzenlenmesi talep edilmiştir.
- Ada mevcut ulaşım durumu ile ilgili yaz ve kış mevsim farklılıkları öne çıkmaktadır.

- “Kışın bir servis arabası var. Ama çok kişi almıyor. Bazı insanlar yağmurda, çamurda ve karda evlerine yürüyerek gidiyorlar.” (yaş.17)
- Çocuklar denizle iletişime geçebilecekleri kumsal alanlar talep etmişlerdir.
 - “Plajlar kumlu olsaydı güzel olurdu (yaş.8)”, Denize girilecek yerlerin kumlu olmasını istiyorum (yaş. 8)
- Sağlık sistemi ile ilgili sorunların yaşadığı tespit edilmiştir.
 - Hastane yok, doktor yok güvenlik sıkıntıları yaşıyoruz. (yaş.17)

Çocuklardan gelenler

- Evleri, ağaçları çok seviyorum (yaş.8)
- “Ormanda ateş yakılmasın (yaş.11)”
- Çöp kokularını sevmiyorum (yaş.8) “Çöp kutularında çöpler kokuyor (yaş.8)”
- Bisiklet geçemez ve giremez işaretlerini sevmiyorum (yaş.10)
- Gençlere yönelik alanlar yok. (yaş.17)

Hayalindeki adada neler var?

Kütüphane, lunapark, Aqua Park, Trambolin, konser, dans yeri, kumsal, ayrı spor alanlarının olması, kırtasiye, yaz-kış açık kafeterya, gençlere yönelik alanlar,

- “Baya okul olsaydı” B.K.(yaş 8)
- Plaj voleybolu hayal ediyorum. (yaş.10)

Değerlendirme - Ada genelinde konser, dans, eğlence ve oyun alanlarının yetersizliği dikkat çekmektedir. Yine su ile iletişime geçebilecekleri oyun ve kumsal alanlar ileriye yönelik talepleri arasında yer almaktadır. 6-12 yaş grubuna uygun oyun parkları ve 12-18 yaş grubuna uygun sosyalleşme alanları, adanın tarihi değerlerinin çocukların deneyimleyebileceği düzenlemeler ile iyileştirilmesi talep edilmiştir.

Burgaz Ada Çocukların Gözünden Adalar Atölyesi

Çocukların Gözünden Burgaz Ada Çocuk Katılım Atölyesi 03.09.2020 tarihinde 3 kız 3 erkek olmak üzere 6 çocuğun katılımı gerçekleştirilmiştir.

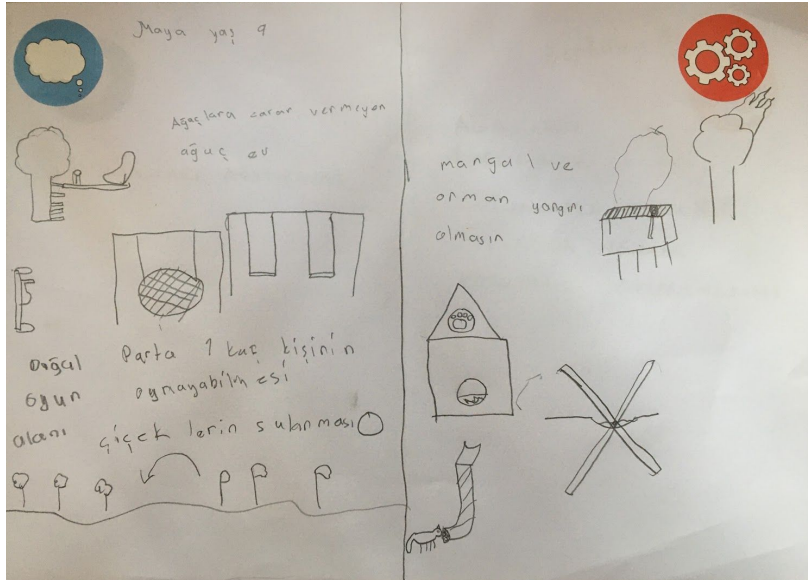

Katılımcılarla bir oyun çemberi oluşturularak atölyenin amacı açıklanmıştır. Tanışma boyunca ilgili sorular sorulmuştur.

Mevcut Durum,

Gerçekleşen etkinlikte tanışma çemberinden sonra küçük vatandaşlarımıza kente dair gözlemleri soruldu. Çocukların kente dair gözlemlerinde öne çıkan noktalar, oyun parklarının –küçükler için yapılmış oyuncaklarının- tekdüzeliği, sokakta kalan, barınma ihtiyacını karşılayamayan sokak hayvanlarının varlığı, parkların ve sokakların yeterince aydınlatılmaması, terk edilmiş evlerin bakımsızlığı, spor alanlarına erişim ile ilgili yaşanan sıkıntılar, orman yangınları, çocuk parklarının doğal olmaması (plastik), atlarla ilgili alanların eksikliği oldu.

- Çocuklar korona sonrası park kullanımına ilişkin sıkıntılar yaşadıklarını belirtmişlerdir.
 - Tam bir baş belası korona, koronayı hiç sevedim (yaş.6)
 - Korona dönemi parkta birkaç kişi oynayabilmesi için düzenlemeler yapılmalı (yaş. 9)

- Çocuklar at arabalarının kalmasından dolayı mutlu olduklarını ancak atları görebilecekleri ve atlara uygun alanların olması gerektiğini vurgulamışlardır.
 - Her şeyi tamir edelim mesela ahırları (yaş.6)
- Çocuklar sokak ve rekreasyon alanlarında aydınlatma sıkıntılarının olduğunu dile getirmiştir.
 - Parklar ışıklandırılsın (yaş.10)
 - Yollarda ışıklar olmalı (yaş.8)

Çocuklardan gelenler,

- Basket sahaları tamir olsun (yaş.11)
- Futbol sahası herkese açık olmalı (yaş.10)
- Yeni evler olmasını istiyorum (yaş. 7)
- Mangal ve orman yangını olmasın (yaş.9)
- Çöpü sevmiyorum, doğaya çöp atmak kötü bir şey (yaş.6)

Hayalimdeki adada neler var?

lunapark, ağaçlandırılacak alanlar, çiçeklendirilmiş alanlar, ağaçlara zarar vermeyen ağaç ev, spor sahaları, oyun parkı, aydınlatma

Değerlendirme - Ada genelinde oyun ve spor alanlarının yetersizliği dikkat çekmektedir. 6-12 yaş grubuna uygun oyun parkları, herkesin erişimine açık spor alanları, atların doğa ile uyumlu bir şekilde adada var olabileceği alanlar ve aydınlatma sıkıntılarının düzeltilmesi talep edilmiştir.

Heybeliada Çocukların Gözünden Adalar Atölyesi

Çocukların Gözünden Burgaz Ada Çocuk Katılım Atölyesi 10.09.2020 tarihinde 5 kız 3 erkek olmak üzere 8 çocuğun katılımı gerçekleştirilmiştir.

Katılımcılarla bir oyun çemberi oluşturularak atölyenin amacı açıklanmıştır. Tanışma boyunca ilgili sorular sorulmuştur.

Mevcut Durum,

Gerçekleşen etkinlikte tanışma çemberinden sonra küçük vatandaşlarımıza kente dair gözlemleri soruldu. Çocukların kente dair gözlemlerinde öne çıkan noktalar, oyun parklarının –küçükler için yapılmış oyuncaklarının- tekdüzeliği, evlerin bakımsızlığı, deniz kirliliği, çam limanındaki kirlilik, yangın alanlarında ağaçlandırmaya yönelik ihtiyaçlar, yangın alanlarının rehabilitasyonu, tarihi yapıların korunması, atlar ile iletişime geçebilecek alanların eksikliği oldu.

- Çocuklar yangın alanlarının iyileştirilmesine yönelik sıkıntıları özellikle dile getirmişlerdir.
 - Ağaçların dikilmesini, ormanlarımızın çoğalmasını istiyorum (yaş.10)
 - Ormanların tamir edilmesini istiyorum (yaş.8)
 - Daha çok orman olmasını istiyorum (yaş.9)
 - Yangın ormanları ağaçlandırılmalı (yaş.8)

- Çocuklar atlarla oynayabilecekleri uygun alanların olması gerektiğini vurgulamışlardır.
 - Daha büyük çocuklar için oyun alanları olmasını ve trambolin alanları istiyorum. (yaş.9)
- Çocuklar tarihi yapıların bakımsız olduğunu ve bu konuda iyileştirme çalışmaları yapılması gerektiğini vurgulamıştır.
 - Evlerin bakımı yapılmalı (yaş.9)
 - Eski evlerin korunmasını istiyorum (yaş.8)
- Çocuklar 6-12 yaş grubu ve üzerine yönelik oyun alanlarının iyileştirilmesi gerektiğini iletmışlerdir.
 - Salıncakların ve kaydırakların büyütülmesini istiyorum. (yaş.8)
- Çocuklar çevre kirliliğine yönelik önlemlerin alınması gerektiğini iletmışlerdir.
 - Çam limanını temizlemek istiyorum (yaş.9)
 - Denize çöp atmamalım (yaş.9)
 - Denizlerin temizlenmesini istiyorum. (yaş.7)

Hayalimdeki adada neler var?

Bisiklet yolu, ağaçlandırılacak alanlar, lunapark, kocaman bir su kaydırağı, büyük çocuklara uygun oyun alanları

Değerlendirme - Ada genelinde oyun yetersizliği, 6-12 yaş grubuna uygun oyun parkları, atlar ile zaman geçirilebilecek doğa ile uyumlu alanlar, yangın sonrası alanların ağaçlandırılması, tarihi yapıların iyileştirilmesi, çevre kirliliğine karşı önlem alınması talep edilmiştir.

Büyükada Çocukların Gözünden Adalar Atölyesi

Çocukların Gözünden Büyükada Çocuk Katılım Atölyesi 16.09.2020 tarihinde 8 kız 3 erkek olmak üzere 11 çocuğun katılımı gerçekleştirilmiştir.

Katılımcılarla bir oyun çemberi oluşturularak atölyenin amacı açıklanmıştır. Tanışma boyunca ilgili sorular sorulmuştur.

Mevcut Durum,

Gerçekleşen etkinlikte tanışma çemberinden sonra küçük vatandaşlarımıza kente dair gözlemleri soruldu. Çocukların kente dair gözlemlerinde öne çıkan noktalar, tarihi yapıların korunması, harabe alanların düzenlenmesi, oyun parklarının –küçükler için yapılmış oyuncaklarının- tekdüzeliği, plajların kirliliği, ücretsiz, erişilebilir kumsal alanların eksikliği, plajlardaki kirlilik, deniz kirliliği, kültürel aktivite eksikliği, parklardaki heykellerin eksikliği, spor alanlarının eksikliği, barınma ihtiyacını karşılayamayan sokak hayvanlarının varlığı oldu.

- Çocuklar erişilebilir, temiz ve ücretsiz plaj alanları istediklerini özellikle belirtmişlerdir.
 - “Plajlarda keskin kabuklar toplanmalı” (yaş.11)
 - “Plajlardaki atıklar temizlenmeli” (yaş.10)

- Çocuk plajı yapılmasını ve ücretsiz olmasını istiyorum. Kocaman bir su kaydıracağı yapılmalı (yaş.9)
- Plajlar çok pahalı (yaş.9)
- Dilburnu'nun korunmasını ve temizlenmesini istiyorum. (yaş.9)

- Çocuklar oyun alanlarının 6-12 yaş grubu çocukların ihtiyaçlarına uygun olarak düzenlenmesini talep etmişlerdir.
 - Oyun alanları çok küçük ve bazıları yok. Daha büyük ve güzel olması gerek (yaş.9)
 - Çocukların istediği oyuncakların olduğu bir yer istiyorum. Herkesin yararlanabileceği bir trambolin olsa (yaş.11)
 - Ücretsiz trambolin olmalı (yaş.11)
 - Parklar steril değil (yaş.11)

Çocuklardan gelenler,

- Denizler temizlenmeli ve korunmalı (yaş.10)
- Halka ücretsiz kapalı havuz açılmalı (yaş.11)
- Tiyatro açılmalı (yaş.11)
- Sinema olmalı, belki de açık hava sineması (yaş.9)

Hayalimdeki adada neler var?

Kumlu plaj, ücretsiz havuz ve plaj, büyük çocuklara uygun oyun alanları, tiyatro, sinema, futbol sahası, tabiat parkı, su kaydıracağı, bisiklet yolu, lunapark

Değerlendirme - Ada genelinde 6-12 yaş grubuna uygun oyun parkları, deniz ve plajlardaki kirliliğin temizlenmesi, ücretsiz halk plajı, çocuklara uygun spor alanları talep etmişlerdir. Dilburnu'nun korunmasına yönelik isteklerini özellikle dile getirmişlerdir.

Genel Değerlendirme

Adalar geneli çocukların gözünden değerlendirildiğinde ön plan çıkan konulardan birincisi büyük yaş grubu çocuklara (6+) ve gençlere yönelik eğlence mekanlarındaki eksikliklerdir. Gerçekleştirilen atölyelerin hepsinde çocuklar oyun alanlarına yönelik düzenlemelerin yapılması gerektiğini belirtmiş ve yeni, yaratıcı oyuncakların olması gerektiğini ifade etmiştir. Çocuk oyun parkları dışında kültürel aktivitelerin geliştirilmesi ve geçici dahi olsa oyun, eğlence, spor ve rekreasyona yönelik etkinliklerin gerçekleştirilmesinin gerekliliği iletilmiştir.

Çocukların halk plajı, kumsal, su kaydırağı ve aqua park gibi istekler ile su ile iletişime geçebilecekleri alanlara ihtiyaç duydukları gözlenmiştir. Yine deniz ve çevre kirliliği bu anlamda üzerinde durdukları önceliklerdir.

Adalar genelinde var olan tarihi binaların bakımsızlığı, güvenlik ve estetik anlamda düzeltilmesi gereken konular içerisinde tanımlanmıştır. Kınalıada atölyesinde tarihi alanların çocukların deneyimlemesine uygun şekilde düzenlenmesi vurgulanmış, heybeliada'da harabe yapıların güvenlik anlamında sıkıntılara sebep olduğu dile getirilmiş, Burgazada ve Büyükada atölyelerinde ise tarihi yapıların iyileştirilmesi ve korunmasının önemi ifade edilmiştir.

Önemli bir diğer bir konu özellikle Kınalı Ada özelinde çocuklar tarafından da belirtilen ancak bütün adalar özelinde daha çok katılımcı çocukların velileri tarafından tekrarlanan sağlık sistemi ve güvenlikle ilgili sıkıntılardır.

Adalar bütününde meydana gelen yangınlara yönelik çocukların hassasiyeti gözlemlenmiştir. Heybeliada özelinde mevcutta var olan yangın bölgelerinin ağaçlandırılması önceliklidir.

Çocukların yeni ulaşım sistemine elektrikli ve doğa dostu olması nedeni ile olumlu baktıkları ancak atlar için çocukların da oyun oynayabileceği, zaman geçirebileceği alanların düzenlenmesini istedikleri gözlemlenmiştir.